

Մանգրամի Էֆեմար

Մ Ի Ի Ն Ա Տ Ի Ի

ՄԻՄՈՒՐԸ ԲՕԼԻԹԻԳԸՅՅԵ ՎԵ ՄԵՎԱՏՏԸ ՍԱՅԻՐԵ

ՆԻՄԵՐՈ 399

1868 ՓԵՏՐՎԱՐ 17 ՃԻՄԱ ԻՐԹԵՍԻ

ՆԻՄԵՐՈ 399

Մանգրամի Էֆեմար Նիմերո 399
Մանգրամի Էֆեմար Նիմերո 399
Մանգրամի Էֆեմար Նիմերո 399

Մանգրամի Էֆեմար Նիմերո 399
Մանգրամի Էֆեմար Նիմերո 399
Մանգրամի Էֆեմար Նիմերո 399

Մանգրամի Էֆեմար Նիմերո 399
Մանգրամի Էֆեմար Նիմերո 399
Մանգրամի Էֆեմար Նիմերո 399

ԳԱԼԱԹԱ ԲԻԱԶԱՍԸ

ԵՍԶԱՍԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅՅԵ

Փետրվար 16 ճիւմա .

Աշուր 53-54

Գարանտ 56-58

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ԹԵԼԵԿՐԱՖԻՅԵ

(ԱճԱՆ ՀԵՄԻՆԻՅԵ)

Փետրվար 27 թիւաւոր .

ԵՍԶԱՍԸ ՈՒՄՈՒՄԻՅՅԵ

Փարիս .

Աշուր 33 20

Գարանտ 32.75

Լոնտոն .

Աշուր 33-16

Գարանտ 32-1

Օսմանի խմբիկը 1865 թ .

Աշուր 268.75

Գարանտ 267.50

Ֆրանսիայի Ֆոնտոն 0/0 3 Ֆայիլի .

Աշուր 69.27-1

Գարանտ 69.02-2

Իթալիան Ֆոնտոն .

Աշուր 45 90

Գարանտ 45 35

Ինկիլիկ Ֆոնտոն . . . 92-16

Վիեննա — Ֆիորին . . . 115

Փարիս 27 փետրվար թիւաւոր .

Ֆրանսիայի Ֆոնտոն 0/0 3 Ֆայիլի .
Աշուր 69.27-1
Գարանտ 69.02-2
Իթալիան Ֆոնտոն .
Աշուր 45 90
Գարանտ 45 35
Ինկիլիկ Ֆոնտոն . . . 92-16
Վիեննա — Ֆիորին . . . 115
Փարիս 27 փետրվար թիւաւոր .

Փարիս, 28 փետր . սալահ .

Ֆոնտոն իթալիանիկ Նամ զագեթա .
Էփորոս տեվեթիկինե վե խուսուսիյե
Թուրքա պեյլիքիկինե քենտի խմբիկը .

Իթալիանիկ պորտուգալացի Ֆրան-
սիան զագեթա միւսապատե կիրիւմե-
թիւի ինն Պեյլիկինե Պեյլիկինե զագե-
թալարին թագապիս իտերե շեյլե իւ-
վե իթմիլ տիր . Կիրիւմե Ֆրեգալինե
քենտիկինե կեթիլ . տեվեթիկինե . ագաթ .
Լոնտոն մուսուլմանեթիկինե պորտուգա-
լացի զագեթա միւսապատե իտերեթիկինե .
միւսապատե տեվեթիկինե Սերպ վե
Մեթիլեթիկինե հիւքիւմեթիկինե իթմար
իթմիլեթիկինե տիր . վե պու ագրանե վե
պիւստագալի բոյիթիգաթա սապիթ գա-
տեթ . օլաւագալարինե պիլիքիկինե օլ-
մուսուլմանեթիկինե .

Մարտի 28 փետրվար .

Մեթիլեթիկինե պահալարինե տեպեպինե
տեթ Կրեւնտ շեհրինտե պագեթալարինե
վեթիկինե պուստագալարինե .

Փարիս 28 փետրվար .

Փարիսի բուսիս տեվեթիկինե պարին տը
Պիւստագալարինե փարիսե ապտեթ իթմեթ իւ-
րե վեթիկինե շեհրինտե կեթիկինե .
Մեթիկինե Նամ զագեթա փարիսե ագ-
լարին խմբիկինե կեթիկինե օլմուսուլմանեթիկինե .
Եթիկինե պուստագալարինե հալտե իւքեթիկինե
հիւքիւմեթիկինե տիր . պու վագաթալարինե պիլի-
քենտե իթմիլեթիկինե հալտե օլմուսուլմանեթիկինե .

Փարիս 28 փետրվար .

Բաթիկինե զագեթալարինե իւքեթիկինե կեթ-
իկինե . քենտե Նամ զագեթա . թեպտիլ օլաւագ-
թիկինե Պիւստագալարինե տագալարինե կեթիկինե
կիւս փարիսե իւքեթիկինե իւքեթիկինե տը .
Լիպեթիկինե Նամ զագեթալարինե իւքեթիկինե
կիւս պիլիքիկինե վագաթալարինե իւքեթիկինե
Էթիկինե Պեյլիկինե Բուսիս տեվեթիկինե .
Թի իւքեթիկինե պիլիքիկինե մեթիկինե իհալե
օլմուսուլմանեթիկինե .

Էթիկինե զագեթալարինե Շարպ իւքեթիկինե
տե պիլիքիկինե պուստագալարինե իւքեթիկինե
իթմեթիկինե տիր .

Բրեւնտ զագեթալարինե տեթ քի . Ֆրանսի-
ան զագեթալարինե իւքեթիկինե ալալ գոմանտանը
թագալարինե իւքեթիկինե մեթիկինե պիլի-
քենտե պիլիքիկինե իւքեթիկինե օլմուսուլ-
մանեթիկինե . մարտ 31 Է գաթալարինե կեթիկինե
չալարինե տը Էթիկինե օլմուսուլմանեթիկինե .

Լոնտոն 28 փետրվար .

Փարիսի զագեթալարինե Տիգրանի գա-
լարինե իւքեթիկինե թագալարինե իթմիլ տիր .
Վալարին իւքեթիկինե իթմիլ տիր . Կրեւնտ
վե իւքեթիկինե Նամ զագեթալարինե պու գալարինե .
Թագալարինե տագալարինե օլմուսուլմանեթիկինե
իթմիլ տիր .

ՀԱՎԱՏԻՍԱԹԸ ՏԱԽԻԼԵԹԵ

Փարիսի Սուլթանիյե 28 փետր . սա-
լահին սալահին 12 վե 45 տագալարինե .

Սուլթանիյե Նամ վագալարինե հիւքիւմեթիկինե .
տեթիկինե Սալահինե Սալահինե Սալահինե .
Փարիսի իւքեթիկինե . Սերպեթիկինե .
Բուսիս իւքեթիկինե . Սալահինե պեյլիքիկինե
չիւս պեյլիքիկինե զագալարինե պուստագալարինե
հալտե . պու կիւսեթիկինե պուստագալարինե
փարիս օլմուսուլմանեթիկինե .

— Չալարինե զագեթալարինե տագալարինե
հիւքիւմեթիկինե պու սալահին 8 Էթիկինե միւ-
սալարինե պուստագալարինե տը .

— « Մեթիկինե Էթիկինե » վագալարինե
պուստագալարինե տագալարինե պուստագալարինե
իւքեթիկինե զագալարինե թեթիկինե իւքեթիկինե
պիլիքիկինե զագալարինե կիւսիւ Մարտիկինե
ճանիպինե միւսապատե օլմուսուլմանեթիկինե .
Պուստագալարինե մեթիկինե պուստագալարինե
չիւսիկինե օլմուսուլմանեթիկինե ալալ օլմուսուլ-
մանեթիկինե . տագալարինե շեթիկինե շեթիկինե .
պուստագալարինե սալահինե սալահինե իւքեթիկինե
չիւսիկինե օլմուսուլմանեթիկինե հիւքիւմեթիկինե
Էթիկինե տագալարինե ալալ պիլիքիկինե իւքեթիկինե .

սէքտէ . պու տէֆա մէզ քիւր գուճաւն .
եա թարափընտան միւմայիւնս սանտրգ-
քեարըն գաթան պու իշտէ իհնագլըղը
վէ քէնտիսինտէն շիւքհէ օլունմատրղը .
եինէ մէզ քիւր զազէթաեա իսթար օ-
լունմուշ տուր :

— Թարափը Սալթանաթը սենիսե-
տէն Զըմըշկէզէկ խանէտանընտան Մու-
րատեան հաճի փիլիպպոս էֆէնտիյէ
բիւթպէյի սալիսէ թէվճիհ պույրու-
տուղու կիպի էտիւնէ խանէտանընտան
Եազըճեան Ռուբէն էֆէնտիյէ տախի Մէ-
ճրտիյէ նըշանը գիշանընըն սէօրտիւնճիւ
բիւթպէսինտէն վէ թօգաթ թիւճարը
միւթէպէրանընտան Օհան էֆէնտիյէ
բիւթպէյի սալիսէ իհնան պույրուլմուշ
տուր :

— Պու տէֆա Գայսէրիյէտէն թարա-
փըմըպա պիւր չօք մէքթուպար կէլէրէք .
ուճուճէն էհալինին շազ ու խէնտան օլ-
տուգարընը խապէր վէրմիշ օլմաղին , մէմ
նունէն մաէլէրի տէրճինէ միւսարաւթ
իտէրիք :

Պունտան իքի սէնէ մուգատտէմ Գայ-
սէրիյէմիզ գայիմմագամը օլուպ , վէ նիճէ
իսլահաթլար իճրասըլա իպատուլահըն
րահաթ վէ մէմուննիյէթինի քիւլի ճի-
հէթին միւվէտտի օլմուշ օլան իզգէթլու-
Համիտ պէյ էֆէնտի , հէր նասըլ իսէ
Եօզղատ գայիմմագամըղնա թայեին գը-
լընմըշ , վէ պիւթիւն էհալինին մահզու-
նիյէթինի մուճիպ օլմուշ իտի :

Միւշարիւնսին եէրինէ սոնրատան
շէհրիմիզէ կիտէն գայիմմագամէֆէնտի .
լէր էհալիյի գաթան րահաթ իթտիյէ
մէտիքտէն պաշգա , իտարէլէրինճէ տէր-
քեար օլան աստէմի լեւագաթ վէ գուտ .
րէթլէրինտէն նաշի , իքի սէնէ գարիթն .
տա եիւզ եիկիւմի պապ գատար խանէ-
լէր պասըլմըշ , վէ էնպայի րէգալէթլէր
վուգու պուլմուշ , վէ բէք չօք թէշէք .
քիւլէր գուհուրա կէլմիշ իտի :

Պու տէֆա , թէքրարէն միւշարիւնս
Համիտ պէյ հազըթլէրի Գայսէրիյէ միւ-
թէսարըթլըղնա թայեին պույրուլմուշ
օլմաղին , Գայսէրիյէթ թէշէրիթլէրի միւթ .
տէսի շուեու պուլտուգտա , իսլամ վէ իը-
րիսթիւան , վէ էրքէք վէ գատըն թայի .
Ֆէսինտէն իւշ պինտէն միւթէճալիզ բի-
եաուտ , վէ պէշ եիւզ նէֆէր գատար սա-
խի աթլը , էրքիլէտ տէնիլէն գարիյէ Եօ-
լունա գատար իսթիգպալի ալիլէրինէ չըգ-
մըշար , վէ Եօլ իւզէրինտէ սաֆ պէսթէ
սէլամա տիգիլմիշէր , վէ մէսէրրէթի գալ-
պիյէլէրինի ուճուճէն պէեան իյլէմիշէր
տիր :

Միւշարիւնս հազըթլէրի շէհրին
խարիճինտէ վագը Սէյիտ Պիւրհանէտ .
տին նամ ճամիլ շէրիֆի զեեարէթ պու-
եաւրաուգտան սոնրա , շէհրէ տուխու-
լէրինտէ իսթիգպալէ չըգաւարըն սաեը .

օր պիւթ թապի տահա պիեաուտէ արթմըշ ,
վէ թա հիւքիւմէթ գօնաղընա գատար .
պիրիքտէ կիթմիշէր . վէ Համիտ պէյ .
հազըթլէրի իզհարը թէշէքքիւրտէն
սոնրա պիր ապ րահաթ իյլէմէք իսթէմիշ
իսէտէ , խընճախընճ հալուեա տօլմուշ
օլան , գարա վէ Եաղմուրա պագմաեա-
րագ օրատա պէրէյիպ , վէ պիր տէֆա
տահա եիւզէրինի կէօրէրէք իզհարը մէ .
սէրրէթ իթմէտիքճէ տաղըմաեաճագալ-
ընը իսթար ու իտտա իյլէտիքլէրին .
տէն , միւշարիւնս հազըթլէրի տէհիլիզ
չըգարագ գըսաա ֆագաթ զայէթ թէէս .
սիրի պիր նութգ իէ ճիւմէսինի մէմ
նուն վէ թէսէլի իթմիշ տիր :

Էհալի պունուշ իւզէրինէ պիր գաթ
տահա իզհարը մուհապպէթ իտէրէք , վէ .
լիւն նիյէթի պի միւնէթ ֆատիշահմըզ
էֆէնտիմիզ հազըթլէրի Եօմը ու իզպա-
լը պի պահալարը հազըրտանիշէ տուա-
լէր օգուտուգտան , վէ վիւքէլայի ֆի-
խամ հազարաթը հազըրտա իզհարը
թէշէքքիւր իյլէտիքտէն պաշգա , Համիտ
պէյէ խիթապէն տախի , էրքէքլէր « չօգ
եաշա » պտղըշըպ , վէ գատընլար տախի
« ճէնապը հազգ սէնի ֆատիշահմըզա
պտղըշաւըն պէյ էֆէնտի , չօգ եա-
շա , գատմէր կէթիրտին , սէն մալ ու-
ըրզ ու ճանըմըզըն մուհաֆըղըսըն » տէ-
յի պաղըշըշար , վէ պունուշ իւզէ-
րինէ Համիտ պէյ հազըթլէրի արթմըզ
կիտիպ րահաթ իթմէլէրինի թէքլիթ իթ .
տիկիյէ պէրապէր , քէնտի փազիֆէ վէ
վաճիպէյի զիմէթի իճրասընա քէլէվվէլ
վէ տահա պիեաուտ էյ ճան ու տիլ շալը-
շաճաղընը տախի աեան իյլէտիքտէ , է-
հալի քէմալի մէսէրրէթ իյէ , տաղըմըշ
տըր :

Պիզ վագթիյէ Համիտ պէյ հազըթլէ-
րինին էհիլէթ ու ֆէթաւէթ վէ իա-
թիգաւէթ վէ թէտապիրի հասէնէ վէ
զայրէթլէրինտէն չօք տէֆա պահս իթ-
միշիզ տիր , վէ պիւա շիւքհէ սէյյէրիզ
քի պունտան սոնրա տախի չօք տէֆա
պահս իթմէքլիյէ վէսիլէմիզ օլաճագ ,
հէլէ պու գաթը նատիր իւլ էմսալըն
մէտհէ շաեան պիր հալինի պէեանտէ ու-
նու թմաեք , շէյյէ քի միւշարիւնս հազ-
րէթլէրի յունվար 31 տէ վէ սաաթ 8 1-2
րատալէրինտէ շէհրէ տախիլ օլմուշ ի-
քէն , սայիր նիշէ գայիմմագամ վէ միւ-
թէսարըթլար , վէ հաթթա նիշէ քիւ-
շիւք մէմուրլար կիպի , իւշ կիւն պէշ
կիւն , վէ պէլքիտէ պիր գաշ հաֆթա
Եօրկունլուգ ալմագ պէհանէսիյէ գահվէ
չըպուգ վէ սայիրէ իլէ իմրարը էվգաթ վէ
իճրայի զէվգ ու տէֆա իլէ էհալիյի եիւզ
իւթթիւնէ պըրագմաեալ , Ելա օլ կիճէ-
նին սաաթ իքի պուշուղուտա , վէ Եյլէ
պիր ֆէնա հալաւա պիզպաթ գօլա չըգ-
մըշ , վէ իտմ սաաթ պէշէ գատար քէօ .

շէ պուճագ հէր թարափը տօլաշմըշ , վէ
պիր գաշ նէֆէր տախի էհիլ շագաւէթ
տէրտէսթ իյլէմիշ տիր . իմտի , պիզտէ
պուրատա միւք ու մէմէքէթ զայրէթ իյլէ
քէնտի փաճիպէմիզի իֆա իտէրէք « չօգ
եաշա Համիտ պէյ » լուղէթլէրինի թէ-
քէրրիւր իտէրիզ :

Կէրէք պիզ վէ կէրէք սայիր զազէթա-
լար չօք տէֆա սէյյէմիշիզ տիր , մէմա-
լիքի մահրուսէյի Եահանէտէ , Եօթէտէ
պէրուտէ իպատուլահըն շէքտիկի զու-
լուճ ու թէտաուտիյէ , վէ գուհուրա կէլ-
մէքտէ օլան առաւլէթ ու էմրի թէտա-
սիւպէ պաշլըճա սէպէպ մէզհէպ վէ
միլլէթ ֆարգը օլմաեըպ , իլա մէմուրին
իւզէրինտէ կէօրիւլէն էհիլէթսիզ լիք
վէ տիրայէթսիզ լիք , վէ պունլարա իւա-
վէթէն պիրտէ պէտ մուամէլէր իտէ-
րէք էհալիյի հայլան մագուլէսինտէն
առա իթմէքլիք տիր :

Հէր վագթը կէօրիւլէ կէլտիկինէ
պինտէն , պիր առամ պիր ֆամիլեաեր ,
պիր քէյլիւ , պիր մէմէքէթի , վէ հաթ-
թա պիր միլքի իհեա իտիպ , վէ քէշա-
լիք եալընը պիր առամ խարապ իտէր :

Էկէրէն Համիտ պէյ կիպի հէր թա-
րափտա պիրէր գաթը ֆէթանէթսիմաթ
վէ Եօրուլմագ պըգմագ , վէ առաւլէթ ու
հազգանիյէթտէն գօրգմագ մէմուրար
պուլունաճագ օլա , խիւտա խիւճն սէ-
նէյէ գատար հէր սընըֆ էհալինին հէմ
գատաւը կիպի կէշինիպ , վէ հէմտէ քէս-
պի սէրլէթ վէ սէաուէթ իտէճէքլէրինտէ
շիւքհէ Եօգ տուր . լաքին նէ » շարէ քի ,
պախթը սիեահմըզտան Եյլէլէրին սա-
քըսընը , ալնայի ճիհան օլան զազէթա-
լարա բէք ազ կէօրէպիմէքտէյիզ :

Վէլահալը Համիտ պէյ հազըթլէրի
միլքիմիզ իշին պիր շէրէֆ օլուպ , մէմ
լէքէթիմիզ իշին պիր իզպալ , վէ պիզիմ
իշին վասթընը իթմէք պիր իֆթիլսար
տըր :

— Միլլէթէ ճանսիւրաւնէ վէ ֆէ-
տաքեարանէ խըտմէթ իտէրիզ տէր իքէն ,
քիւլլի էմէք վէ զահմէթլէրիմիզին հա-
վաեա կիթտիկի վէ հէլէ իշիմիզէ էն ա-
զը իւշ եիւզ լիւա գարար իթտիկիմիզ ,
վէ շուհնա հազգ սահիպլէրի նէգալինտէ
մահճուպ տիւշաիւկիւմիւզ շէյյէ տուր-
սուշ , զազէթամըզա սալա պագաւտուր-
ղըմըզտան , շէյյէ քի թարափըմըզա կէ-
լէն մէքթուպարը ալլարճա օգուեաճա-
եըպ վէ տէրճ իտէմտիկիմիզտէն , նիշէ
առաւլարըմըզ կիւճէնտիրտիկիմիզ իսէ ,
պիւթիւն պիւթիւն եիւրէյիմիզ տէրտ
օլմուշ տուր նասըլքի շու աթ իտէքի մէք-
թուպ բէք ազիպ պիր առաւլուճագ թարա-
ֆընտան իզմիրտէ պիզէ թէսիլմ օլունմուշ
իքէն , նիշէ մէքթուպար իլէ պիրիքտէ ,
Փրկիշ զայլէլէրիմիզ սէպէպլինտէն , շիմ-
տիյէ գատար շանթամըզ քէօշէսինտէ ,

հէր կիւն խաթրմըդտա օլտուղու հաւ-
տէ մէթրուք քալմըջ տըր . իմտի արթըգ
քէնտի իշիմիգէ պագմոգըղա պաշաւու-
ղըմըդտան , միւմայիւէյն տաթոււմուգ .
տան քէմայի մազուր տիւէյերէք պու-
կիւն տէրծ իւէ , օլ պապատէ , վէ ֆուր-
սաթըր եաթթէ ատոտ իտէրէք , Համիտ
պէյ հազըթթիւրինին խասսէթէն նազարը
տիգգաթթարընը ածիգանէ տալէթ իտէ-
րիգ :

... Միւէլիթ .

Մէտինէի Գայսէրիյէնէ թապի Հա-
ճըլար քարիյէսի , ալթըր եիւղ խանէտէն
միւրրէթթէպ պիր քարիյէ օլուպ , կէտ-
լէրինտէ պուլունան սղըրլարընը վէ տա-
վարլարընը , ճիվարընտա պուլունան Ագ-
եազը վէ էյրի-պաճագ վէ Հասան տաղլարը
վէ Քէրկէֆ նահիյէսի Պէկէնտիքտէ , վէ
Սագար նահիյէսի Գարաճա վիլան վէ Ար-
մըտըգ նահիյէլէրի վէ զայրի նահիյէլէր-
տէ պուլունան միւսիմ վէ զայրի միւսիմ
պաղ վէ պաղլէլէրինի եայմագտա օլտուգ-
լարընտան , պու կիպի խասարտէ պուլու-
նան քիմէսնէլէրի հասպ էլ իճապ , վայիի
Մէտինէի մէզպուրէ թարաֆընա իշթիքեա
օլունտուգտա , զարաղ սագլարըգլարըն-
տան պաղլարա հինի խուրուճիմիգտէ , կի-
ճէլէրի է հայիւի գարիյէյի մէզպուրէտէն-
պէյ օն քիմէսնէ գիւսիւս օլարապ , կէ-
լիպ տարլըր շէտիտ իւէ տարպ , քիմինին
սէրինի եարուպ , քիմինին բայինի գըրըպ
մէճուրս վէ եէք բայիյէտիքլէրի տէֆա-
թէն վայի թարաֆընա իֆատէ օլունտուգ-
տա , պու տէֆա է հայի պսղտան նիւղու-
լինտէ , պաղլարտա վէ պաղլէլէրտէ պէյ օն
պին զուրուշա պինա օլմագ է վէլիմիլի ,
վէ պաղ տիվարլարընը վէ աղաճլարընը
գըրըպ , վէ եագտըգլարընտան պաշգա
գուլուլարըմըգ տախի ագէմ մուաղլամ
սէնքլէր իլէ մէմու գըրտըգլարը , վէ պու-
կիպիւլլուլունտուգ իշտէ պուլունտուգլարը
սատէ տալար վէ սղըրլարընը եայմագ է ֆ-
քեարընա մէպին օլմաեղպ պէլէն ալթմըջ
սէքիլ սէնէսի Բուսիա տէվէթի եւզէրի-
նէ մուհարէպէ սէնէսի , Մէտինէյի մէզ-
պուրէյէ քարիպ էսկի շէհր տիմէքէ
մարուֆ մահէլէ , գըրք սէքիլ սէնէսի թա-
րիխինտէ խրիսթիեան վէ էհլի իսլամըն
միւճէտտէտէն տիքտիքլէրի պէհէր սէնէ
օն եիւքտէն գիւստէ իրաա վիլէճէքպաղ
վէ ճէհրիքլէրի , վէ տէրունինա օնար վէ
օն պէլէր պին զուրուշա պինա օլմագ խա-
նէլէրինի խարապ վէ վիլան իլէտիքլէրին-
տէն , մահէլի մէզքիւր խալի գաւպ ,
պէր վէճի գարապ , գարիյէյի մէզպու-
րէ էհայիլէրի գալթ ու վերաաթ իթ-
մէքտէ պուլունտուպ , վէ թուշ-իշի վէ
Պոզլաղան , վէ Սարը-Քիւրըլիւ մահէլ-
լէրինի տախի քէգալիք իարապ իտէրէք
զապթ իթմիշ օլտուգլարընտան , աւիֆիւ

պէեան նահիյէլէրտէ վազը ասհապը
պաղլարը վուրուպ , իւշ պինտէն գիեաթ
պաղլարը խարապ իթմէքտէն էֆքեարա-
րը , քէգալիք պաղլար կիպի , պու նահիյէ-
լէրի տախի գալթ իթմէքտէն իպարէթ
օլմաղին էլհամուլլահի թէալա , վէլի-
նիյմէթի պիմինէթիմիլ փատիշահըմըգ
էֆէնտիմիլ հազըթթիւրի , նիճէ Գօղան
տաղլարը , վէ նիճէ Քիւրաթիման տաղ-
լարընը թէրպիյէ վէ իսլահ իլէմիշ տիր-
պուլարըն էֆալը ֆատիսէլէրի Ահքեամը
աալլիյէնէ պամահէր իֆատէ օլունտուշ
օլուպ , պունուն տախի իճրաարընը պուշ-
րուլուր իսէտէ , հէր Նէ հալ իսէ , քէ-
մալ տէրէճէտէ իսէվի իլէտիկիմիլդտէն ,
իֆատէ իտէմէեիպ պու գատար վազըթ-
տան պէրու ապա տն ճէտտ միլ քիմիլ
օլան վաթանը տախիլիք թէրք իտէրէք ,
նազի խանէ օլունտուգտան զայրի շա-
րէմիլ գալմատը տախի աշիքեար տըր :

Ա Ձ Գ Ա Յ Ի Ն

Իշթիքիմիլիկէ կէօրէ վէհափառ-
սըբաղան կաթուղիկոս հազըթթիւրի թա-
րաֆընտան գեր . խօրէն եպիսկոպոսա պիր
գըթա օրհնութիւն կոնգալը կէլիշ տիր-
սիմէք տիր քի պազըլար իսանընտա կէգ-
միշ օլան պիր թաղըմ լազըրալարա իմ-
տիտէն սօնրա սէմի իթիպար օլունտաա
ճայիլ տիր :

... Խմբագիր .

Երիզա անուն կիսամետայ հանդէսը ,
որ ինչուան այսօր ամիսը երկու անգամ
հրատարակուելով , տարեկան բաժանոր-
դագրութիւնը 10 ֆրանգ , եւ մէկ թէր-
թի գինն ալ 2 դուրուշի ըլլալ որոշած է-
լինք , սակայն տեսնելով որ աս գինը սուղ
է , եւ միանգամայն 15 օր միջոցն ալ ըն-
թերցասէր հասարակութեան մեծ ձանձ-
րոյթ մը կը պատճառէ , այսու ամենայ-
նիւ այսօր պարտ կո համարիմ ձեր յա-
ռաջիկայ օրաթերթի միջոցաւ , ներկայ
երկրորդիկ նամակիս հրատարակութիւնը
խնդրել , առ ի ազգարարութիւն Հայ
հասարակութեան , իմացնելով որ Էրեւ-
այսու հետեւ իւր շորորդ թիւէն օկսեալ
ամիսը երեք անգամ , այսինքն տասնօրեայ
հրատարակուելէ վկնի , տարեկան գինն
ալ մէկ ու կէս արծաթ Մէճիտ , եւ մէկ
թերթը 40 փարայի զեղջ եղած է :

Ուստի վստահ եմ որ ընթերցասէր
ագգայինք , լսելով մեր այս ազգարարու-
թիւնը , այլ եւս չպիտի գանգաղին իրենց
բաժանորդագրական ձեռնադրութիւնը ,
հանդիսիս յառաջագիմութեանն համար
զրանալու :

Մնամ ձերդ բարեկամ ,

15 փետր . 1868

Կ . Պօլիս

Խաչիկ Թ . Թէրզիեան

... Խմբագիր .

Հոգաբարձութիւնս պարտք կը հա-
մարի իւր ջերմ ու խորին շնորհակալու-
թութիւնները հրապարակաւ յայտնել ազ-
գային առաջին կարգի դերասանուհեաց
տիկին Արուսեակ Պէգըրճեանի եւ օտիորդ
Աղաւնի Գ . Փափագեանի , որոնք բարե-
հաճեցան Անճէլօ անուն գեղեցիկ ողբեր-
գութիւնը ի նպաստ Ներսիսեան վարժա-
րանի աղքատիկ մանկանց անձնուիրաբար
ներկայացնել նոյն դպրոցին մէջ , փետր .
10 շաբաթ գիշեր : Եւ իրենց ազգասի-
րական եռանդոյն տո հաւատարմայն տալ
ազգին :

Աւելորդ է ըսել որ իրենք հանգիստ-
կանաց մեծ համակրութիւն զբաւեցին ,
որոնք ստէպու լիարուսն ծափահարու-
թիւններով պսակեցին անոնց անձնուի-
րութիւնը , եւ հետեւաբար ընդհանու-
րին երախտագիտութեան արժանի հան-
դիսացան :

Կը խնդրեմ մեծ . տէր , որ մեր երախ-
տագիտական զգացմանց թարգմանն ըլլալ
եւ սոյն երկրորդ գրութեանն ձեր պատ-
ուական լրագրոյն էջերուն մէջ անկիւն մը
շնորհել բարեհաճիք :

Խոսգիւղ 15 փետր . 1868

Հոգաբարձութիւն Ներսիսեան
վարժարանի Խոսգիւղ

— Մա թէէսիւֆ պէեան իտէրիգքի
պիր թագրմ իեանէլէրին նէշոնէ պու-
կիւն տախի եէրիմիլ միւստաաէ իթմէ-
միշ տիր :

— Պիթարաթըղա ըիպէթէն , չու-
աթիտէքի մէքթուպու տախի նէշը իտէ-
րիլ :

... Խմբագիր .

Ձեր պատուական լրագրոյն 393 թուոյն
մէջ Սեբաստիոյ անցքերուն վրայ ընդարձակ
յօդուած մը կարդացինք ի պաշտպանութիւն
կարապետ Եպիսկոպոսի , որ այժմ ծանր տմ-
բաստանութեանց ներքեւ կը գտնուի :

Յօդուածն ստորագրող Սեբաստացիները
որչափ որ ինքզինքնին կարապետ եպիսկո-
պոսի կողմնակից չեն դնել , սակայն գրու-
թեան ընթացքէն կերեւայ որ , ըսել կուզեն
թէ .

— Կարապետ Եպիսկոպոսը ութնամետայ
սուրբ մ'է :

— Կարապետ Եպիսկոպոսը եկեղեցիներ
եւ վանքեր չինել է , ուստի եւ բազմերախտ
հայր մ'է :

— Կարապետ Եպիսկոպոսը ամբաստա-
նողները գող եւ աւագակ անձինք են :

— Կարապետ Եպիսկոպոսին պատուոյն հա-
մար իրենք դատ կը պահանջեն :

Ըստ որում երկարօրէն գրելու դիտաւո-
րութիւն չունինք , քանի մը կարեւոր հար-
ցումներ կընենք :

— Վանքը շէնցուցեր է կըսեն չէ , կա-
րապետ Եպիսկոպոսն իր ծոցի ստակո՞վն ը-
րեր է , թէ ժողովրդեան գրամով :

— Վանքը իրենց խօսքին համար 120

հաղարդուող եկամուտ ունի նէ, մինչեւ ցարդ այդ դրամները ուր կը վաճառուին, եւ ինչ համաժամար դպրոց ունեցեր է, եւ քանի աշակերտ:

— Եպիսկոպոսին ունեցած մեծ հարստութիւնը ուսկի՞ց է, իր հօրը տունէն բերած է:

— Եկեղեցի չի ունէր է նէ, դպրոց ալ չի ունէր է. (աղէկ որ այդ կէտը լաւ ճանչեր են, եւ բազմադիմի մեծագործութեանց կարգին դպրոցի շինութեան անուն չեն տուեր. վասն զի Սեբաստացի մը չկայ որ կարապետ եպիսկոպոսին բերին սովորական խօսքը լըսած չըլլայ, հոգի առաւել է քան զմարմին, պէտք է որ ժողովուրդը « ջերմեանդ » մընայ, ալ ուրիշ բան հարկաւոր չէ):

— Սեբաստացւոց գիւղերն անգամ զըպրոց եւ ուսումնականութիւն կայ, կըսեն նէ, կարապետ եպիսկոպոսին շնորհիւն է, թէ Անձ. ընկերութեան, նո՞ր բացուեցան թէ շատոնց կային:

— Սեբաստիոյ մէջ « հիմակուան » տեսնուած լուսաւորութիւնը եւ ուսումնասիրութիւնը, կըսեն նէ, Կարապետ եպիսկոպոսի գործերը հրապարակ հանող լուսոյն համար կըսեն:

— Թէ որ Սեբաստիոյ մէջ շատ լոյս կայ, հաշուեմք թէ 100 հազար ժողովրդեան մէջ եպիսկոպոսին կուսակից քանի՞ անձ կան որ ստորագրութիւն դնել գիտնան, քանի՞ անձ որ « հայր մեր » մը շտկէ շիտակ կարողանան ըսել, քանի՞ անձ որ « Հաւատամք » մը գիտնան:

Այս մասին տակաւին շատ հարցումներ կրնանք ընել, բայց ըսինք ա, երկարել չուզելնուս համար կանցնինք ուրիշ հարցումներու:

Կարապետ եպիսկոպոսը Ս. Նշանի վանուց մէջ երկու փոքրաւոր ունի եղեր, մէկը իր եղբորորդին, միւսն ալ իր հայրենակիցը, ասոնք վանքէն դուրս կը հանուին չեն հանուիր, կսկսին սոսկալի յանցանքներ պատմել Կարապետ արքայանին վրայ, ստորագրութեամբ եւ հրապարակաւ բազմաթիւ վկայից ներկայութեան կը հաստատեն:

Լրագրապետի գործակալ մալ նոյն ստորագրած թղթին օրինակը կը հաղորդէ իր պաշտօնին յատկացեալ տեղը, նամակը կը բռնեն (որ հակառակ է տէրութեան օրինաց), եւ խաժամուժը կսկսի աղաղակել, եպիսկոպոսին պատիւը կը պահանջենք եւ այդ նամակը գրողը Պօլիս գալու է:

Կը հարցնենք բողոքող հայրենակիցներնուս, միթէ ասա՞նկ ըլլալու էր դատը, Կարապետ եպիսկոպոսը պահանջելու չէ՞ր իր պատիւը, եւ « քննութեան » թէ որ բան մը կայ նէ, ամբաստանող փոքրաւորները Պօլիս բերել տրուելու չէ՞ր մի:

Արդ եպիսկոպոսը ինչո՞ւ մինչեւ ցարդ դատ չբացաւ:

— Ինչո՞ւ լրագրապետի գործակալը Պօլիս բերուի կողմի, եւ ոչ փոքրաւորները, (միւսին Պօլիս գալով փոքրաւորներուն աջքը վախցնել կը մտաբերուի, թէ կը վախցուի որ փոքրաւորները հոս գալու ըլլան նէ, բերանին բռնորովին չպիտի բռնուի):

— Ինչո՞ւ եպիսկոպոսը աներկիւղութեամբ

դատ չբացաւ փունջի դէմ, որ յայտնապէս եղած ամբաստանութիւնները հրատարակած էր, եւ վարդապետի ու քահանայի վկայութիւններ ըլլալը կարդալով փունջի մէջ, կոնդակ գրեց ի Սեբաստիա եւ յանդիմանեց տեղւոյն կղերք « յերկուս հետս կաղացեալք » ըսելով եւ իր չքմեղութեանը համար կրկին գիր ուղեց, որպէս զի ըստ այնմ դատի մընէ « նման Մանգուէի առ Մկրտիչ եպիսկոպոսաւ »:

Տակաւին շատ « ինչուներ » կրնանք շարել, բայց կը խնայենք, ըստ որում մենք ոչ ամբաստանող ենք եւ ոչ դատախազ. դատախազութիւնն ալ « ըստ օրինաց » մեզի չի նայ, այլ եպիսկոպոսին. բայց կը փափաքինք որ « քննութիւն » ըլլայ, եւ նոյն իսկ փոքրաւորներուն խոստովանութեանց վրայ. այնպիսի ատեանի մը մէջ, որ փոքրաւորները առ երկուդի չի պարտաւորին ուրանալ եւ յետս կոչումն ընել. պաշտօնակցութեան « դայրէթին », ալ չընկճուին: Փոքրաւորները ուրանան կամ չուրանան, առանց օրինաւոր « իսթինթագի » յատեանի տէրութենէն հաստատեալ, եղած քննութիւնն անվաւեր կը համարինք:

Կը մնայ փոքրաւորներուն գողութեան խնդիրը. եւ գողերու վկայութեան վաւեր եւ անվաւեր ըլլալը:

Թէ որ Կարապետ եպիսկոպոսը իր արդարանալուն դիտաւոր փաստ եւ հիմ այս կէտը կը բռնէ, շատ կը սխալի: Շատ առարկութիւններ կրնանք ընել. բայց հարեւանցի քանի մը հարցում ալ այս մասին ընենք:

— Փոքրաւորներուն գողութիւնը նո՞ր բան է, թէ հին:

— Եպիսկոպոսը անոնց գող ըլլալը գիտնալով ապսպրած էր Պետրոս վարդապետին որ դուրս վանտէ վանքէն:

— Ինչո՞ւ ինք չվանտեց:

— Ինչո՞ւ Պետրոս վարդապետը չկրցաւ վանտել, եւ վերջապէս Ս. Նշանի վանուց գաղտնիքին թափանցելու հետամուտ մասը այս արիթմիկն ունեցաւ:

— Ինչո՞ւ փոքրաւորները այնչափ երեսառած էին:

— Ի՞նչպէս կրնայ ապացուցուիլ թէ փոքրաւորներուն անտուկէն ելած ապրանքը գողցուածներն են. — տէ՛քը, ֆիստանը, չէնկիի զիւրը ո՞ր կարգին են:

— Գողութիւնը պատահելուն պէս եպիսկոպոսը ի՞նչպէս կըլլայ որ իր գողցուցած ապրանքները չփնտռեր, եւ կամ փնտռեց նէ, ի՞նչպէս կըլլայ որ փոքրաւորներուն սրնտուկները չեն բացուեր:

Աւերիչ շատ հարցումներ կրնանք ընել. բայց թէ որ մեր այս բոլոր հարցմանց օրինաւոր պատասխանը տան յօդուածը ստորագրող խել մը Սեբաստացիները, մենք ալ թէ տալիք պատասխանուն պատասխանը եւ թէ ուրիշ կարեւոր հարցումներ ունինք ընելիք:

Խել մը Սեբաստացիներ

Ի Լ Ա Ն Ա Թ

Առայի քէպիլտէ Մաճար նամ մա. հէլտէ վագը օլուպ, Բասարմաճը օլ.

լու էթթրաթաքնին գէվճէսի Գաթին. Գօ նամ խաթուսուն միւթէսարըթ օլտուղու պիր պապ քեարկիր խանէսի հիւ. քիւմէթ մարիֆէթի իլէ մէզատէ չոգա. ըրլարագ, Թալիպ օլանլէրին հէր բագար կիւնլէրի Առայի մէզ քիւրտէ պուլունա. ճագ Գարթալ միւնաւորլէրինտէն Հիւսէ. յին աղայէ միւնաւորլէրինտէն Հիւսէ. նը իչին իչ պու բուսուլա էրմէնի դագէ. Թախանէսինէ թէսեիր գըլըտըր:

1284 Շէվվալ 25 7

Ալեա իւզիւմ րագըսը օլաւագ էհվէն ֆիւթիլէ շու աթիւթէքի մահէլլէրտէ սա. Թըլմագտա տըր:

Գալաթատա Լուսաւորիչ քիլիսէսի գարլըսընտա Միւհէնտիսեան Թապիսանէսի պաղչէսինտէ:

Գաւոր-քէօյիւնտէ վարդերէս աղանըն գագինսուսունտա:

Իւսկիւտարտա Սէլամըզտա հաճի Ե. զիւնըն Յ նիւ մէրօլու տիւք քեանընտա. Լանկատա Ն. 19 Բոււմար ընկէ. լուլթիւնուն քեարկիր գագինսուսունտա:

Եէնի գաթու սանտըզ պուրնունտա հաճի Թուսիկին տիւք քեանընտա:

Պէշեթաչ Եէնի մահէլլէտէ Ահմէտ պէյին կագինսուսունտա:

Իլիմօն իսկէլէսինտէ եիւքսէք գագինսուսունտա Նոմէրօ 15:

Սամաթիատա Հայկական ընկերութիւնու գագինսուսունտա:

Պալատտա Արշակունեան ընկերութիւն գագինսուսունտա:

Գումգաթուտա Բաթրիքիսանէ քէօ. չէսինտէ պէւպէր Պ. Մանուկուն գագինսուսունտա:

Հաքէօյտէ Հալըճ օլլունտա հաճի Նիկողոսուն գագինսուսունտա:

Գալաթա սերայը գարլըսընտա Թօ. հաննէս աղա Հալէպեանըն 244 նիւմէ. րօլու տիւք քեանընտա:

Թօրգաթուտա Լեւոնեան ընկերութիւն գագինսուսունտա: 44

Ե Ե Ն Օ Վ Ե Վ Ա Հ Ի Ք Ե Ա Յ Ե Ս Ի

Պու քիթապճըզ, հէր.քէսին վէ պախու սուս նիտա Թայիֆէսինին միւթալաւ. սընա շաեան պիր քիթապճըզ օլուպ, ի. քիւնճի տէֆա օլաւագ Բիւրքճեան պաս. մախանէսինտէ թէմիզ սուրէթտէ Թապու թէմսիլ գըլընարագ, հէր քիթապճը տիւք քեանընտա սաթըլմագտա տըր: Ֆիյ 10 յըշ:

ՍԱՀԻԳ ՂԱԶԷԹԱ
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ
ԼԵՂԱՆԹ ԶԵՐԱՆՏԵՐ ԹԱՊԻԱՆԵՍԻՆԵՐ
ԳԵՏ-ՕՂԱՆՏԵՐ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ ԵՐԵՎԱՆ
ԳԵՐԱԿԵՐԵՐ ԳԵՐԱԿԵՐԵՐԱՆ ԵՐԵՎԱՆ 1871